

Tomasz Formicki

DYWERSJA PSYCHOLOGICZNA

AGRESJA INFORMACYJNA NA FUNDAMENTY
CYWILIZACJI ŁACIŃSKIEJ W POLSCE

PRZEDMOWA – KS. PRAŁAT JÓZEF ROMAN MAJ
BYŁY KAPELAN ŚW. JANA PAWŁA II I PRAŁAT HONOROWY BENEDYKTA XVI

SPIS TREŚCI

Przedmowa ks. prałat Józef Roman Maj

Wstęp

CZEŚĆ I

DYWERSJA PSYCHOLOGICZNA

Wprowadzenie

Rozdział 1 Dywersja psychologiczna

Rozdział 2 „Sztuka wojny” Sun-Zi – elementarz prowadzenia operacji dywersji psychologicznej

Rozdział 3 Rola przedsięwzięć aktywnych i agentury wpływu w procesie dywersji psychologicznej

Rozdział 4 Możliwości wykorzystania mediów tradycyjnych i cyfrowych w operacjach dywersji psychologicznej

Rozdział 5 Techniki informacyjne i psychologiczne stosowane w operacjach dywersji psychologicznej

Rozdział 6 Rola i znaczenie służb wywiadowczych i kontrwywiadowczych w dywersji psychologicznej

Rozdział 7 Przykłady zastosowania dywersji psychologicznej na szczeblu operacyjno-taktycznym

Rozdział 8 Operacje dywersji psychologicznej realizowane na szczeblu strategicznym i ideologicznym

CZEŚĆ II

INFORMACYJNO-PSYCHOLOGICZNA AGRESJA NA FUNDAMENTY CYWILIZACJI ŁACIŃSKIEJ W POLSCE

Rozdział 1 Cywilizacja łacińska w świetle nauki o cywilizacjach prof. Feliksa Konecznego

Rozdział 2 Informacyjno-psychologiczna i ekonomiczna agresja na rodzinę jako jeden z kluczowych czynników podmywania fundamentów cywilizacji łacińskiej w Polsce

Rozdział 3 Dywersja psychologiczna w sferze edukacji i szkolnictwa wyższego

Rozdział 4 Atak na religię rzymskokatolicką – jeden z filarów cywilizacji łacińskiej w Polsce

Rozdział 5 Zastępowanie tradycyjnych, oddolnych struktur społecznych biurokracją w duchu cywilizacji bizantyńskiej

Rozdział 6 Dywersja psychologiczna w obszarze struktury władzy i sposobu selekcji kadr do najwyższych urzędów państwowych

Rozdział 7 Podrywanie autorytetu państwa i administracji państwowej

Rozdział 8 Osłabienie państwa polskiego, systematyczne obezwładnianie psychologiczne i rozbrownienie Polaków

Rozdział 9 Atak na pamięć i tożsamość narodową. Mankurtyzowanie Polaków

Rozdział 10 Atak na spójność narodu polskiego

Rozdział 11 Jak bronić się przed dywersją psychologiczną?

Zakończenie

Posłowie Piotr Plebaniak

Rozdział 1

DYWERSJA PSYCHOLOGICZNA

Określenie *dywersja* przeciętnemu człowiekowi kojarzy się z walką zbrojną – użyciem siły fizycznej. Istotą dywersji kinetycznej np. ataków bombowych na elementy infrastruktury danego kraju jest jego sparaliżowanie – obezwładnienie, albo przynajmniej znaczne utrudnienie jego funkcjonowania¹.

Natomiast dywersja psychologiczna jest jedną ze sfer szeroko rozumianej walki informacyjnej. Czym zatem jest **walka informacyjna**? Jest to całokształt działań o charakterze ofensywnym i defensywnym, który ma na celu osiągnięcie przewagi informacyjnej nad przeciwnikiem w różnych obszarach (np. militarnym, politycznym, ekonomicznym, gospodarczym, dyplomatycznym itd.)².

Z kolei **dywersja psychologiczna** jest to zbiór wypracowanych naukowo technik informacyjnych i psychologicznych, których celem jest narzucenie pożądanej percepcji rzeczywistości całym narodom, albo określonym (wcześniej wytypowanym jako cele infoagresji) grupom społecznym, sterowanie większością przez zdyscyplinowaną, dobrze zorganizowaną i zdeterminowaną mniejszość. Infoagresja odbywa się przede wszystkim na dwóch głównych płaszczyznach: politycznej i kulturowej. **Celem tego typu operacji jest przeformatowanie świadomości społeczeństwa w kierunku pożądanym przez infoagresora, czyli obezwładnienia psychologicznego danego narodu.**

Znawca chińskiej kultury strategicznej Piotr Plebaniak w ten sposób opisał to zagadnienie: „**Wysokie morale** jest znane w psychologii społecznej jako **przyjęcie orientacji na działanie**, czyli >>zespół optymalnych warunków psychologicznych do realizacji zamierzeń<<. W kontekście wojskowym takie usposobienie określa się niemającym dobrego polskiego odpowiednika słowem *fortitude* (ang. *strenght of mind that allows one to endure pain or adversity with courage*). To m.in. poczucie sensu działania i adekwatności sił oraz klarowna wizualizacja celu i jego wagi. Oprócz poczucia skuteczności własnych działań głównym źródłem tej siły jest – może nawet przede wszystkim – rzeczywista lub postrzegana przewidywalność otoczenia, czyli sprzyjające środowisko. Przeciwnieństwem *fortitude* jest postawa wyuczonej bezzadności. To demoralizacja, ale nie tyle w rozumieniu słownikowym (odrzuć norm i deprawacja), ile wojskowym – pozbawienie woli walki i działania. (...)”

Pozytywne nastawienie psychiczne (silna motywacja) podtrzymują aktywność ukierunkowaną na cel, mogą więc być (są na pewno!) na celowniku przeciwnika. Dlatego właśnie celem dla ataku jest środowisko życia, a nie znajdujący się w nim ludzie. Przy ataku prowadzonym pośrednio wpływ zewnętrzny jest nieodróżnialny od zwykłej głupoty i bałaganu, a główną pracę wykonuje bezsilna i nieświadoma ofiara. W przypadku ataku na wizerunek narodu (nie tylko polskiego) głoszenie opinii >>w tym kraju nic się nie da zrobić<< również prowadzą same ofiary”³.

---

¹ Leszek Sykulski, *Rosyjska geopolityka a wojna informacyjna*, Warszawa 2019, str. 86-87.

² Osoby, które są zainteresowane poszerzeniem wiedzy na temat walki informacyjnej odsyłam do książek: Tomasz Formicki, *Wywiad i kontrwywiad jako kluczowe komponenty walki informacyjnej*; Warszawa 2020; Tomasz R. Aleksandrowicz, *Podstawy walki informacyjnej*, Warszawa 2016; Leopold Ciborowski, *Walka informacyjna*, Toruń 1999; Andrzej Żebrowski, *Walka informacyjna w asymetrycznym środowisku bezpieczeństwa międzynarodowego*, Kraków 2016.

³ Piotr Plebaniak, *36 forteli. Chińska sztuka podstępów, układania planów i skutecznego działania*, Poznań 2017, str. 497-499.

W dywersji psychologicznej celem ataku jest percepcja, sfera kognitywna - mentalna danego narodu czy grupy funkcjonującej w tym narodzie. Jest to infoagresja na morale realizowana w duchu tego, co w dwudziestoleciu międzywojennym stwierdził płk Tadeusz Schaetzel, szef Oddziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego: „Na gruzach wartości moralnych przeciwnika buduje swe zdobycze wywiad”⁴.

W operacjach dywersji psychologicznej chodzi zatem o realizację czterech podstawowych założeń:

- 1. Mentalne sparaliżowanie - obezwładnienie narodu za pomocą użycia różnego rodzaju instrumentów z arsenału oddziaływania informacyjno-psychologicznego.**
- 2. Rozbicie spójności narodu poprzez wywołanie antagonizmów, podziałów oraz konfliktów wewnętrznych.**
- 3. Demoralizacji narodu, przeciw któremu działania są wymierzone.**
- 4. Dyskredytacji państwa i jego administracji – podważenie zaufania społecznego do struktur i przedstawicieli państwa.**

W dywersji psychologicznej jednym z kluczowych czynników jest demoralizacja rozumiana jako „unicestwienie odwagi, podkopanie siły duchowej, wynikającej z wiary w wartości narodowe i w przyszłość”⁵.

W powyższym kontekście wyróżnia się następujące podstawowe czynniki demoralizacji:

- podważanie wartości, o które walczy nieprzyjaciół, zasiewanie wątpliwości;
- podważanie wiary w siebie, każdego nieprzyjacielskiego żołnierza, zaszczepienie mu zwątpienia w siebie i zwątpienia w to, w co wierzył;
- zaszczepienie poczucia winy. Ośrodkiem realizującym dywersję psychologiczną chodzi o to, aby nieprzyjaciół utracił wiarę w słuszność własnej sprawy, własnej ojczyzny, własnej armii, własnego środowiska/grupy społecznej. Człowiek, który czuje się winny, traci poczucie sensu swej walki a tym samym – swą wartość bojową. Przekonać człowieka, że jeśli nawet nie on sam, to przynajmniej ci, którzy walczą po tej samej co on stronie, dokonują czynów niemoralnych i niesprawiedliwych, to zdeintegrować naród lub grupę/środowisko do którego on należy;
- przekonanie nieprzyjaciela o jego osamotnieniu i powszechnej dezaprobatie opinii publicznej wobec niego, a jeszcze lepiej – opinii światowej;
- ośmieszanie, wyszydzanie;
- podważanie zaufania nieprzyjaciela do jego środków obrony i ataku;
- przekonanie o bezcelowym przedłużaniu się walk;
- przekonanie, że ma się przeciw sobie przeciwnika twardego, pewnego swego zwycięstwa i zdecydowanego na wszystko⁶.

Dywersja psychologiczna jest sztuką zasiewania niezgody⁷. Jej celem – jak już wcześniej wspomniano - jest przeformatowanie świadomości całego narodu i wprowadzenie go w stan apatii i bierności w myśl słów jednej z postaci powieści George’a Orwella „Rok 1984”: „My nie niszczymy naszych wrogów; my ich zmieniamy”⁸.

Zagrożenie płynące z dywersji psychologicznej dostrzegali już starożytni strategowie⁹. Żyjący w IV w. przed Chrystusem, grecki myśliciel Eneasz Taktyk, autor kilku dzieł poświęconych walce militarnej, w traktacie „Obrona oblężonego miasta” napisał: „Gdyby okazało się, że ktoś

⁴ Władysław Kozaczuk, *Bitwa o tajemnice*, Warszawa 1969, str. 124-130.

⁵ Władimir Volkoff, *Psychosocjotechnika, dezinformacja, oręż wojny*, Komorów 1999, str. 96.

⁶ Tamże, str. 96-97.

⁷ Tamże, str. 97.

⁸ George Orwell, *Rok 1984*, Warszawa 2016, str. 232.

⁹ Pisali o tym zagadnieniu m.in. Eneasz Taktyk i Frontyn. Eneasz Taktyk, *Obrona oblężonego miasta*, Warszawa 2007; Frontyn, *Podstępny wojenne*, Wrocław 2016.

w armii działa na jej szkodę i rozluźnia morale w obozie, karą musi być śmierć”¹⁰. Jest to dowód na to, że już wówczas rozumiano jak zabójcza dla obronności kraju może być demoralizacja własnych sił zbrojnych i osłabienie wiary we własne siły wśród ludności cywilnej¹¹.

Operacje dywersji psychologicznej realizowane są na kilku szczeblach. Niniejsze opracowanie opiera się na socjocybernetycznym ujęciu prowadzenia wojny, czyli podziale na cztery poziomy realizacji walki informacyjnej:

1. **Ideologia**, przez którą rozumiemy – w ujęciu nauki o cywilizacjach prof. Feliksa Konecznego – **zespół poglądów opartych na wartościach cywilizacji, rozumianej jako metoda ustroju życia zbiorowego**, która umożliwia odpowiednie wyznaczenie celów do których dane państwo dąży. Cele te z kolei mają przełożenie na kolejne obszary jego funkcjonowania: politykę, gospodarkę, system prawny itd.
2. **Strategia**, czyli oddziaływanie oparte na dążeniu do wypełniania ogólnych celów postawionych przez ideologię.

POZIOMY PROWADZENIA WALKI INFORMACYJNEJ
Ideologiczny
Strategiczny
Operacyjny
Taktyczny

Źródło: Jerzy Zalewski, Damian Grzegorz Dzierżyński, *Wojna informacyjna w odbudowie rosyjskiej mocarstwowości*, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa 2019, str. 32.

3. **Poziom operacyjny**, czyli ten szczebel prowadzenia walki, którym jest oddziaływanie oparte na dążeniu do wypełniania szczegółowych celów ograniczonych w czasie i przestrzeni, postawionych na poziomie strategicznym.
4. **Poziom taktyczny**, którym jest oddziaływanie oparte na dążeniu do wypełniania doraźnych celów postawionych na szczeblu operacyjnym¹².

Copyright: Tomasz Formicki & Instytut Informacji, 2021

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część powyższego tekstu nie może być reprodukowana jakimkolwiek sposobem – mechanicznie, elektronicznie, drogą fotokopii czy tp. – bez pisemnego zezwolenia wydawcy, z wyjątkiem recenzji i referatów, kiedy to osoba recenzująca lub referująca ma prawo przytaczać krótkie wyjątki z tekstu z podaniem źródła pochodzenia.

¹⁰ Cyt. za: P. Plebaniak, *36 forteli. Chińska sztuka podstępów, układania planów i skutecznego działania*, str. 508.

¹¹ Tomasz Formicki, *Błękitny Grom czyli rzecz o generale Józefie Hallerze*, Warszawa 2017, str. 120.

¹² J. Zalewski, D. G. Dzierżyński, *Wojna informacyjna w odbudowie rosyjskiej mocarstwowości*, str. 33.

ZAMÓW KSIĄŻKĘ
www.dywersjapsychologiczna.pl